

СЪТРУДНИЧЕСТВО С НАЦИОНАЛНИ СЪДИИ В ОБЛАСТТА НА ОКОЛНА СРЕДА НА ЕС

Наръчник на учителя
Законодателство на ЕС и национално законодателство за
качеството на въздуха и правото на чист въздух -
Фокус върху достъпа до правосъдие
Семинар за национални съдии и прокурори

Съдържание

I. Въведение	4
Цели.....	4
Структура.....	5
II. Методология.....	7
Времева рамка.....	7
Профил на обучителя.....	7
Методи на преподаване	8
Документи.....	11
III. Пакет за потребителя: функцията на различните елементи на модула за обучение	12
Въведение.....	12
Смесено електронно обучение.....	12
Справочна документация.....	13
Материали за упражнения на семинара	14
Принос на обучителя	14
Допълнителни документи.....	15
IV. Организиране и провеждане на семинар: структура, съдържание и методология	16
Въведение.....	17
Раздел 1: Въведение в рамката на политиките на ЕС за чист въздух	21
Раздел 2: Директива за качеството на въздуха (ДКВ)	23
Раздел 3: Директива за националните тавани на емисиите (ДНТЕ)	27
Раздел 4: Правна рамка за качеството на въздуха в националното законодателство	29
Раздел 5: Приемане на план за качеството на въздуха съгласно член 23 от ДКВ	31
Раздел 6: Разглеждане на казус за основните разпоредби на Директивата за качеството на въздуха (ДКВ)	34
Раздел 7: Достъп до правосъдие в рамките на ЕС по дела, свързани с качеството на въздуха	36
Раздел 8: Правото на чист въздух пред националните съдилища - фокус върху конкретната държава членка.....	40
Раздел 9: Разглеждане на казус относно достъпа до правосъдие за граждани и НПО в случаи, свързани с качеството на въздуха (ролева игра)	43

Раздел 10: Каква е ролята на националния съдия в съдебните спорове за качеството на въздуха? – преюдициално запитване	45
Раздел 11: Заключителна сесия - оценка на семинара	47
Приложение I: Образец на индикативна програма на семинара	49
Приложение II: Основни материали, които да се съдържат в пакета за потребителя	52

I. Въведение

Този модул за обучение на тема **"Законодателство на ЕС и национално законодателство относно качеството на въздуха и правото на чист въздух - фокус върху достъпа до правосъдие"**, разработен от ERA от името на Европейската комисия, е предназначен за институти за съдебно обучение, мрежи от съдии, национални съдии, експерти от НПО, академични експерти, обучители, всички други заинтересовани страни (например прокурори) и крайни ползватели от държавите - членки на Европейския съюз, които желаят да организират обучения в областта на правото на ЕС в областта на околната среда с особен акцент върху качеството на въздуха, достъпа до правосъдие, делата за чист въздух, предизвикателствата при прилагането на правилата за качеството на въздуха, съдебните спорове, Директивата за качеството на въздуха и нейните основни характеристики.

Цели

Обучителният модул е насочен към съдии и прокурори, които се занимават с въпроси, свързани с околната среда, с предишни общи, а в някои случаи и специфични познания по темата. Модулът ще предостави на съдиите и прокурорите подходяща информация за последните промени в достиженията на правото на ЕС в областта на околната среда, съответната съдебна практика на Съда на ЕС и задълбочен анализ на темата със специален акцент върху законодателството на ЕС за качеството на въздуха и правото на чист въздух. Този модул за обучение ще подпомогне също така националните съдии, както и прокурорите, да прилагат подробно съответните инструменти на ЕС.

В модула за обучение ще бъдат събрани материали за провеждане на семинар с продължителност 2,5 дни или онлайн семинар, разделен на четири полудневни сесии, с цел да се развият и повишат познанията за основните правни аспекти на законодателството на ЕС за качеството на въздуха и правото на чист въздух. Основните теми, които ще бъдат разгледани, са:

- Научни и технически аспекти на замърсяването на въздуха
- Цели и основни елементи на Директивата за качеството на въздуха (ДКВ)
- Пределни и целеви стойности - чл. 13, параграф 1 и чл. 16 ДКВ
- Съдебни спорове за качеството на въздуха
- Достъп до правосъдие и дела за чист въздух в ЕС
- Основни разпоредби на националното законодателство за качеството на въздуха
- Приложима съдебна практика на Съда на ЕС и на национално ниво
- Производство по преюдициални запитвания

След това обучение на тема "Законодателство на ЕС и национално законодателство в областта на качеството на въздуха и правото на чист въздух - с акцент върху достъпа до

правосъдие" участниците ще имат по-добри познания за международните, европейските и националните фактори и представените инструменти. Те ще придобият по-добро разбиране на правните аспекти, свързани със законодателството на ЕС и националното законодателство в областта на качеството на въздуха и прилагането на инструментите на ЕС, и ще са в по-добра позиция да прилагат активно правилата на ЕС, транспонирани в съответното им национално законодателство. Освен това ще имат отлична възможност да обменят мнения относно практиките на прилагане в съответните им държави членки с колеги от други юрисдикции.

Структура

Модулът "Европейско и национално законодателство за качеството на въздуха и правото на чист въздух - с акцент върху достъпа до правосъдие" се състои от 13 взаимосвързани, но самостоятелни раздела. Тези раздели могат да бъдат комбинирани в семинар за изпълнение в зависимост от предварителните познания на участниците, наличното време и конкретния подход на обучение.

Въведение

- Раздел 1: Въведение в рамката на политиките на ЕС за чист въздух

Преглед на основното законодателство на ЕС и националното законодателство за качеството на въздуха

- Раздел 2: Директива за качеството на въздуха (ДКВ)
- Раздел 3: Директива за националните тавани на емисиите (ДНТЕ)
- Раздел 4: Правна рамка за качеството на въздуха в националното законодателство

Специфични въпроси, свързани с Директивата за качеството на въздуха

- Раздел 5: Приемане на план за качеството на въздуха съгласно член 23 от Директивата за качеството на въздуха
- Раздел 6: Разрешаване на казус за основните разпоредби на Директивата за качеството на въздуха

Достъп до правосъдие по въпроси на околната среда - фокус върху замърсяването на въздуха

- Раздел 7: Достъп до правосъдие в рамките на ЕС по дела, свързани с качеството на въздуха (две части)
- Раздел 8: Правото на чист въздух пред националните съдилища - фокус върху конкретната държава членка
- Раздел 9: Разрешаване на казус относно достъпа до правосъдие за граждани и НПО в случаи, свързани с качеството на въздуха

Прилагане на национално равнище

- Раздел 10: Каква е ролята на националния съдия в съдебните спорове за качеството на въздуха? – преюдициално запитване

Различните методи на обучение, които могат да бъдат използвани в бъдещи семинари въз основа на този материал, също ще бъдат представени в модула, заедно с препоръки за това как и в коя част от обучението могат да бъдат използвани най-добре. Присъствените презентации могат да бъдат съчетани и с практически упражнения, изискващи активното участие на участниците, обучение с помощта на ИТ продукти, което позволява на

участниците да се запознаят с наличните инструменти, и интерактивни сесии, насърчаващи обмена на добри практики и опит.

II. Методология

Времева рамка

Семинарът е разделен на четири сесии с продължителност половин ден в онлайн формат или 2,5 дни в присъствена форма. Точната структура и продължителност, разбира се, се определят от доставчиците на обучението.

Елементите, които следва да се вземат предвид във всеки един случай, когато се финализира програмата на семинара и се взема решение за разпределението на времето между различните подсесии, включват необходимостта от ефективно обхващане на всички основни характеристики на темата и осигуряване на достатъчно време за участниците да задават въпроси и да взаимодействат с обучителите и помежду си. Трябва да се има предвид фактът, че дългите сесии са по-малко ефективни при обучението на възрастни. Поради това в семинара следва да се въведат чести почивки или промени в стила на преподаване.

- Примерното разпределение на времето за всеки раздел ще бъде предоставено в част IV от настоящото ръководство за обучители.

Профил на учителя

От решаващо значение за успеха на семинара за обучение е подборът на обучителите. Доказано е, че обучителите, които имат професионален опит, сходен с този на участниците, са склонни да разбират по-добре техните нужди от обучение и да бъдат по-ефективни, когато ги удовлетворяват. Поради тази причина съставът на целевата група е фактор, който трябва да се вземе предвид при подбора на обучителите на семинара.

Също така е важно да се определи подходящият учител за всеки раздел. В разделите, в които се набляга на практически въпроси, идеално би било участието на практикуващ юрист, адвокат или съдия с личен опит по темата. Ако фокусът на презентацията е предаването на информация или въвеждането в концепции или по-широка област на правото, университетски преподавател или експерт в областта на политиките на ЕС в тази област, дори с научен опит, също би могъл да представлява добър вариант.

- По-конкретни данни за профила на обучаващия, който изглежда най-подходящ за всяко звено, ще бъдат предоставени в част IV от настоящото ръководство за обучители.

Освен от професионалната квалификация, качеството на семинара ще зависи и от дидактическите компетенции и педагогическите умения на съответния учител. Обучителите трябва не само да имат познания, но и да могат ефективно да предават информация, да подпомагат крайните ползватели в развитието на нови умения и да ги мотивират да следват активно обучението. Те ще трябва да предоставят необходимата информация по ясен и структуриран начин, да подчертават връзките между ежедневната работа на участниците и обсъжданите въпроси, да запазят известна гъвкавост, за да се адаптират към специфичните нужди и интереси на крайните ползватели, участващи в

семинара, и да бъдат открити и насърчаващи при обсъждането и обмена на мнения с тях в хода на сесията.

Други умения, които потенциалните обучители трябва да притежават в идеалния случай и които следва да бъдат взети предвид, са езиковите умения на учителя (когато семинарите са международни) и познаването на ИТ продукти; използването на технологии ще бъде необходимо поне в някои части на обучението, дори ако то се провежда присъствено (ИТ-сесии за обучение, използване на PowerPoint или други аудио-визуални материали, курс за електронно обучение и т.н.).

За успешното провеждане на семинара и за по-доброто задоволяване на нуждите от обучение на участниците трябва да се търси известно разнообразие сред обучителите. Разнообразието между професионалния опит на лекторите, техния пол и (в контекста на трансграничното обучение) националност би обогатило събитието, предлагайки различни гледни точки по въпросите, използвайки различни методи на преподаване и осигурявайки по-всеобхватен анализ на законодателството в областта на отпадъците.

И накрая, въпреки че невинаги е лесно да се оцени, личната мотивация на потенциалния обучител може да бъде фактор, който си струва да се вземе предвид. За провеждането на семинар въз основа на обучителния модул от обучителите се очаква значителна гъвкавост и ангажираност, както и желание за взаимодействие с участниците в обучението. Привличането на експерти, които имат интерес към проекта и са готови да положат необходимите усилия за успешен резултат, би донесло добавена стойност на семинара, като същевременно допълнително мотивира участниците.

Критерии за избор на обучители за семинара

- Добри познания и опит по темата и целите на всяка подсесия
- Дидактически компетенции и педагогически умения
- Езикови и ИТ умения
- Професионален опит, сходен с този на участниците в семинара
- Разнообразие в групата на обучителите
- Мотивация

Методи на преподаване

Презентация в стил лекция

Оптималният метод за предоставяне на голям обем информация за ограничен период от време са презентациите в стил лекция. Този метод предоставя на учителя необходимото време и гъвкавост да структурира и представи съдържанието на подсесията, както намери за добре.

По време на лекцията трябва да се използват помощни материали, като например схеми и PowerPoint или други инструменти за представяне. Това не само ще даде възможност на участниците да проследят по-добре презентацията, но и ще представлява справочен документ за в бъдеще, ако те желаят да прегледат основните въпроси на подсесията.

Една от целите на семинара е да запознае участниците със съществуващото законодателство. В този контекст по време на лекцията следва да се прави позоваване на материалите, включени в пакета за потребителя, и участниците следва да бъдат

насърчавани да прегледат правните текстове, да идентифицират разпоредбите и да придобият по-добро разбиране за тяхната структура и приложимост.

Обогатяването на лекцията с примери от практиката също би могло да бъде средство за подчертаване на връзката между теорията и практиката и за по-добро илюстриране на прилагането на различните правни инструменти. Обучителите биха могли да формулират и кратки упражнения или въпроси, които да изискват от участниците да ги обмислят и обсъдят, преди да представят отговора. По този начин обучителите не само биха създали атмосфера на диалог в групата, но и биха оценили дали понятията са били правилно обяснени.

Във всички случаи трябва да се осигури време за дискусии или сесии с въпроси и отговори за участниците, които могат да поискат разяснения или допълнителна информация. В зависимост от съдържанието и структурата на всяка лекция, въпросите могат да се поставят по време на презентацията или в последваща дискусийна сесия, модерирана от учителя или ръководителя на семинара.

Въпреки че ключовата роля в присъствените презентации се играе от учителя, обучаващите се също трябва да бъдат насърчавани да допринасят активно за различните подсесии. Участниците се учат не само от самото предоставяне на обучението, но и от изслушването на въпроси и проблеми, с които все още не са се сблъскали. Поради тази причина е важно всички участници в семинара да бъдат насърчавани и да се чувстват достатъчно комфортно, за да споделят мисли и идеи и да допринесат със собствения си опит. Този елемент е от особено значение при международните семинари, където участниците имат възможност да разширят знанията си с информация за прилагането на правото на ЕС в областта на околната среда в други държави членки, като се учат един от друг.

Разрешаване на казуси

В допълнение към информацията за общите аспекти и рамки на правото на ЕС в областта на околната среда, обучението има за цел да предостави на участниците и практически опит в особеностите на делата в тази област.

За да се подчертаят допълнително въпросите, изискващи специално внимание, и да се даде възможност на участниците да развият специфични умения, е важно да се осигури тяхното участие в тази част от обучението. По тази причина специално разработени семинарни казуси ще допълват всяка тематична единица. Друго предимство на този метод е, че подготовката на казуса представлява интерактивен начин на обучение. След като са слушали презентациите или са се запознали с информационни материали, участниците биха оценили промяната на техниката на представяне.

■ Казуси, подготвени в работни групи

По време на семинарните упражнения участниците ще имат възможност да използват своите умения и знания за решаване на казуси, свързани с i. основните разпоредби на Директивата за качеството на въздуха (ДКВ) и ii. достъпа до правосъдие за граждани и НПО в случаи, свързани с качеството на въздуха.

Обучителят предоставя на участниците кратко въведение относно организационните аспекти на задачата, като по време на пленарната сесия ще се проведе сесия с въпроси и отговори: кои въпроси ще се обсъждат в групите, какви резултати ще се търсят и какви

резултати ще се представят по време на пленарната сесия, която ще последва след дискусиите.

Впоследствие участниците трябва да бъдат разделени на по-малки работни групи и да им бъде осигурено работно пространство. Работата в по-малки групи има значителни предимства за участниците: възможността да се съсредоточат върху казуси ще им позволи да задълбочат наскоро придобитите си знания, като ги приложат към конкретни случаи. Това се доближава до сценарии от реалния живот и може да представлява ценен опит за в бъдеще. Форматът на работните групи ще позволи на всеки участник да се включи активно в дебата и да подобри комуникационните си умения.

Тъй като една от ключовите цели на упражнението е обменът на мнения между обучаващите се, важно е ръководителят на семинара да разпреди участниците в работните групи, за да подпомогне това взаимодействие: в семинарите за международно прилагане и доколкото работните езици на участниците го позволяват, в работните групи следва да бъдат събрани участници от различни държави членки или от юрисдикции с различни правни традиции. Ако семинарът е организиран като национално съдебно обучение, съдиите от различни съдилища могат да бъдат помолени да работят заедно. Освен решаването на казуса, това разнообразие би позволило на участниците да добият по-добра представа за това как ще се решават въпросите и как се прилага съответното законодателство на ЕС в друга държава, от друга юридическа професия, в друг град или съд.

➤ Тъй като за семинарите, в които се прилага този модул за обучение, се препоръчват два казуса, промяната на състава на работните групи във всяко упражнение би била начин за допълнително увеличаване на интерактивността на участниците.

Обучителят определя точното време за всяка част от задачата по време на въвеждащата част на казуса. В зависимост от наличното време, учителят, координиращ всяко упражнение, ще трябва да реши дали всички работни групи трябва да се занимават с всички казуси или конкретни казуси трябва да бъдат разпределени на различни групи, за да се гарантира, че участниците ще могат да разгледат задълбочено всички въпроси.

След като бъдат създадени работните групи, те трябва да се организират, да разработят метод на работа и да определят кой(и) член(ове) на групата ще отговаря(т) за докладването на заключенията от обсъжданията на другите участници. Обучителят, който води упражнението, трябва да присъства и да следи до известна степен взаимодействието във всяка група, като предлага съвети за управление на времето, да е на разположение за разяснения и отговори на въпроси и да е готов да окаже помощ на участниците, ако те срещнат сериозни трудности или ако дискусията им се отклони. Ако присъстват обучители по други теми на семинара, те също могат да се включат в дискусиите на избрана по-малка група, за да наблюдават дискусията и да помагат по темата.

Когато всички групи приключат работата си, участниците трябва да се върнат в основната конферентна зала, за да обсъдят заключенията си. Това ще им позволи да сравнят

решенията си с характеристиките на казусите, да получат допълнителни идеи от колегите си в другите групи и да разширят разбирането си за темата.

За да се постигнат целите на тази заключителна дискусия, е важно да се гарантира, че всички групи ще вземат думата и ще представят резултатите от работата си. Най-ефективно би било да се обсъжда по един казус, да се покани докладчикът на една от групите да представи заключенията и основните елементи от дискусията и след това да се помолят участниците от другите групи за допълнителни коментари, различни мнения и т.н. В заключение учителят трябва да обобщи основните моменти, повдигнати по време на дискусията, и да даде обратна връзка, така че участниците да могат да потвърдят дали са се справили успешно с казуса или може да има допълнителни подобрения.

- Обучение, подкрепено ит ИТ технологии

ИТ технологиите могат да повишат ефективността на обучението и да дадат възможност на крайните ползватели да придобият практически опит, като използват възможностите, които интернет предлага по въпроси, свързани с правото на околната среда. По този начин крайните ползватели ще имат възможност да се запознаят с различните уебсайтове на ЕС в тази област (като портала за електронно правосъдие, уебсайта на EJTN, Eur-Lex, уебсайта на Съда на ЕС, ECLI и т.н.), където могат да получат допълнителна информация и съвети за това как да прилагат инструментите на ЕС, обхванати от семинара. Чрез ефективното използване на тези уебсайтове участниците ще се научат активно как да намират съответните правни актове и дела и ще получат помощ по практически проблеми, с които могат да се сблъскат при прилагането на правото на ЕС в тази област.

Документи

Документите, които трябва да бъдат предоставени като част от семинара за обучение, са част от потребителския пакет. Пакетът включва по-специално:

- материал за смесено електронно обучение;
- материали, свързани с разрешаването на казуси;
- комплект от справочна документация;
- програма на семинара;
- списък на участниците;
- списък на учителите/лекторите;
- автобиографии на лекторите;
- презентации на лекторите;
- формуляр за оценка.

III. Пакет за потребителя: функцията на различните елементи на модула за обучение

Въведение

Терминът " пакет за потребителя" означава всички материали, които ще бъдат предоставени на участниците в семинара. Пакетът ще се състои предимно от материала за смесено електронно обучение, учебните материали (принтирани правни документи, връзки към онлайн източници на правни инструменти по темата, предоставени на USB памет, презентации на обучителите и казуси), както и помощни документи, като например програмата на семинара, списък на участниците, формуляри за оценка на семинара и др.

Разбира се, организаторите на семинара и обучителите могат да използват предоставените материали по начин, който считат за най-подходящ, и да включат допълнителни документи, когато е необходимо. Всички ключови правни инструменти на ЕС, необходими за провеждането на обучението по законодателството на ЕС за качеството на въздуха и правото на чист въздух - фокус върху достъпа до правосъдие, вече са част от пакета за потребителя, но тъй като семинарите за изпълнение могат да бъдат структурирани със специфична насоченост, могат да бъдат полезни и допълнителни материали.

Материалите за включване в пакета за потребителя могат и трябва да се предоставят основно в електронен формат, като се използва USB памет или като съдържанието се предостави онлайн и се осигури достъп до него на всички участници в семинара. Ако семинарът се провежда присъствено, материалите, към които е необходимо редовно да се прави справка по време на семинара или които биха улеснили проследяването на работата, следва да се предоставят на хартиен носител за по-лесно използване по време на събитието:

- програма на семинара;
- списък на участниците;
- списък на обучителите/лекторите;
- презентации на обучителите;
- печатни текстове на анализирани правни актове;
- казуси за разглеждане;
- формуляри за оценка.

➤ При представянето на материалите, които трябва да придружават всеки раздел, трябва да се прави разграничение между "необходимите материали", които трябва да бъдат предоставени на хартиен носител, и "допълнителните материали", които трябва да бъдат включени в електронната документация.

Смесено електронно обучение

Обучителният модул е структуриран така, че да включва "смесено обучение" като методологичен подход, тъй като съчетава интерактивността на присъственото обучение по време на семинарите с гъвкавостта, предоставена от материалите за електронно обучение. Тъй като материалът за електронно обучение има различни функции и може да

се използва от участниците в семинара на няколко етапа от процеса на обучение, е важно те да имат достъп до него по различни поводи: преди провеждането на семинара, за да се подготвят за обучението, по време на провеждането му, за да използват по най-добрия начин наличния материал с помощта на обучителите, и след семинара, като отправна точка за намиране на информация относно законодателството на ЕС за качеството на въздуха и правото на чист въздух.

Основната функция на материала за електронно обучение е да запознае крайните ползватели с редица правни теми по отношение на различни аспекти на законодателството на ЕС за качеството на въздуха и правото на чист въздух. А именно: научни и технически аспекти на замърсяването на въздуха, цели и основни елементи на Директивата за качеството на въздуха, пределно допустими и целеви стойности в ДКВ, съдебни спорове за качеството на въздуха, достъп до правосъдие и дела за чист въздух в ЕС, съответна съдебна практика на Съда на ЕС и процедура по преюдициално запитване.

Той ще включва:

- Основните международни, европейски и национални правни инструменти, както и съдебната практика, които ще бъдат анализирани по време на семинара и които участниците трябва да прегледат преди да посетят курса, както и съответния тест за проверка на знанията им. Целта не е да се заменят семинарните занятия по тези теми, а да се допълнят, като се гарантира, че всички участници имат общо основно ниво на знания преди началото и могат да се възползват максимално от дискусиата за изясняване на въпросите по време на семинарите.
- Достъп до библиографията на правните инструменти и други релевантни източници, към които участниците могат да се обръщат по всяко време.
- Достъп до останалата част от електронната версия на обучителния модул, която ще бъде предоставена след семинара, за да могат участниците да я използват за опресняване на знанията и да се консултират с нея повторно, заедно със своите колеги.

След като участниците бъдат избрани за участие в обучението, те трябва да получат информация за това как да получат достъп до материалите за електронно обучение и да бъдат насърчени да преминат през съдържанието им 7-10 дни преди провеждането на семинара. По този начин те ще имат възможност да опреснят или да придобият някои основни знания и да бъдат по-добре подготвени за програмата на семинара.

Справочна документация

Правните текстове ще съставляват по-голямата част от съдържанието на учебните материали: международни конвенции, членове на договори, регламенти, директиви, съдебна практика на Съда на Европейския съюз и др. ще представляват основата за анализ по време на семинара. В електронната документация следва да бъде включена цялостна колекция от всички справочни документи, към които може да се направи справка след приключването на семинара. Вероятно е участниците да се връщат към тези текстове, за да опреснят паметта си, да намерят конкретна разпоредба или съдебно решение и да потърсят насоки или вдъхновение, ако се сблъскат с дело по темата на по-късен етап. Този

формат би могъл също така да подпомогне лесното по-нататъшно разпространение на тези материали, които участниците в семинара биха могли да препратят на свои колеги.

Освен правните текстове в електронната документация следва да се включат и връзки към онлайн бази данни, инструменти и източници, като например портала за електронно правосъдие, Eur-Lex, Curia, ECLI и други подобни уебсайтове.

➤ Предложенията за конкретните материали, които да се включат в тази част от пакета за потребителя, са включени в част г) относно анализа на всяка подсесия на семинара.

Материалите трябва да бъдат предоставени на езика на семинара. Когато се организират международни семинари, могат да се включат връзки към бази данни на ЕС (като <http://eur-lex.europa.eu/> или <http://curia.europa.eu/>), така че крайните ползватели да имат достъп до правни текстове на ЕС на изборния от тях език. Освен включването им в електронната документация се препоръчва и предоставянето на няколкото документа на хартиен носител, които са абсолютно необходими по време на семинара. Възможността за бързо намиране на дадена разпоредба, преглед на структурата на даден правен инструмент, правене на бележки и т.н. може да помогне на крайните ползватели да следят по-добре обучението и да се запознаят допълнително с обсъжданите правни инструменти.

Материали за упражнения на семинара

Предлагат се три семинарни упражнения за семинарите за прилагане на модула за обучение "Законодателство на ЕС за качеството на въздуха и правото на чист въздух". Две от тях са структурирани въз основа на казуси. Подготвителните материали за разрешаване на казусите, като например задачите на различните казуси, които ще бъдат обсъждани, или допълнителни правни текстове, които ще са необходими за решаването на казусите, трябва да бъдат предоставени на участниците на хартиен носител по време на семинара. Третото упражнение е кръгла маса, основана на анкета, на която участниците отговарят през първите дни на семинара.

Принос на учителя

В допълнение към справочните документи, всеки път, когато се организира семинар за изпълнение на тема "Законодателството на ЕС за качеството на въздуха и правото на чист въздух - фокус върху достъпа до правосъдие", учителите следва да бъдат помолени да подготвят свои собствени помощни материали под формата на презентации на PowerPoint, конспекти, бележки или пълни текстове на своите лекции. Учителите следва да бъдат свободни да структурират помощните материали към презентациите си по свой избор. Основната цел би била да се помогне на крайните ползватели, които присъстват на семинара, да проследят по-добре презентацията и поради тази причина следва да се обърне особено внимание на осигуряването на ясна структура.

Учителите могат да бъдат посъветвани да подготвят добре преценен брой слайдове, като оставят известно време за въпроси и отговори по време на презентацията или ако се развие непланирана дискусия.

Презентацията на обучителите може да се използва и като референтен документ за определяне на основните моменти от темата.

Презентациите на обучителите трябва да бъдат допълнително включени в пакета за потребителя. Те трябва да бъдат предоставени и на хартиен носител като част от пакета с документация.

- Предоставянето на някаква писмена подкрепа за лекциите винаги се препоръчва и по тази причина винаги се споменава в "необходимите документи". Особено конспектът на презентацията на PowerPoint, отразяващ структурата на подсесията, позволява на участниците да разберат по-добре структурата и да проследят лекцията.

Допълнителни документи

Освен материалите за обучение, на участниците трябва да бъдат предоставени няколко документа, които подпомагат организацията на семинара. Те ще бъдат използвани непосредствено и постоянно по време на семинара и поради това трябва да бъдат предоставени на хартиен носител.

Окончателната програма на семинара трябва да бъде предоставена в началото на обучението, за да могат участниците да планират съответно и да разберат по-добре хода на обучението. Трябва да бъде предоставен списък с всички участници в семинара, което ще улесни взаимодействието между крайните ползватели, участващи в семинара. Освен това чрез включването на определени данни за контакт (длъжност и пощенски адрес) на участниците се дава възможност да поддържат връзка и след приключването на семинара. И накрая, за да се постигне незабавна оценка на семинара, се разпространява въпросник, с който се търси обратна връзка от участниците относно съдържанието на семинара, организационните характеристики и цялостната ефективност.

IV. Организиране и провеждане на семинар: структура, съдържание и методология

За обучителния модул на тема "Законодателство на ЕС и национално законодателство в областта на качеството на въздуха и правото на чист въздух - фокус върху достъпа до правосъдие" и семинара за неговото прилагане е предложена структура на базата на тематични единици. Окончателната структура обаче ще трябва да се определи, като се вземат предвид предварителните знания на крайните ползватели и приоритетите на обучението.

Въведение

- Раздел 1: Въведение в рамката на политиките на ЕС за чист въздух

Преглед на основното законодателство на ЕС и националното законодателство за качеството на въздуха

- Раздел 2: Директива за качеството на въздуха (ДКВ)
- Раздел 3: Директива за националните тавани на емисиите (ДНТЕ)
- Раздел 4: Правна рамка за качеството на въздуха в националното законодателство

Специфични въпроси, свързани с Директивата за качеството на въздуха

- Раздел 5: Приемане на план за качеството на въздуха съгласно член 23 от Директивата за качеството на въздуха
- Раздел 6: Казус за основните разпоредби на Директивата за качеството на въздуха

Достъп до правосъдие по въпроси на околната среда - фокус върху замърсяването на въздуха

- Раздел 7: Достъп до правосъдие в рамките на ЕС по дела, свързани с качеството на въздуха (две части)
- Раздел 8: Правото на чист въздух пред националните съдилища - фокус върху конкретната държава членка
- Раздел 9: Разрешаване на казус относно достъпа до правосъдие за граждани и НПО в случаи, свързани с качеството на въздуха

Прилагане на национално равнище

- Раздел 10: Каква е ролята на националния съдия в съдебните спорове за качеството на въздуха? – преюдициално запитване

Въведение

Кратко описание на съдържанието

Семинарът винаги трябва да започва с посрещане на участниците и кратко представяне и обяснение на съдържанието на програмата, организацията и провеждането на семинара.

Основни цели

Основната цел на тази първа сесия е да приветства обучителите и участниците в семинара, да въведе в темата, като им припомни рамката на курса на обучение, и да насърчи тяхното взаимодействие и активно участие в курса.

Специфични точки за обучение

Представяне на организаторите на семинара

Встъпителната сесия се използва за представяне на ръководителя на обучението, който отговаря за успешното изпълнение на съдържанието на програмата, за модерирането на сесиите, управлението на сесиите с въпроси и отговори, организирането и изпълнението на практическите упражнения, както и за решаването на *ad hoc* въпроси по време на целия семинар. Ръководителят на обучението може да бъде подпомаган от съветник по съдебното обучение на семинара, който в идеалния случай е експерт по темата (съдия, практикуващ юрист или преподавател) и който обикновено участва в подготовката на материалите за семинара от самото начало (определя структурата на програмата, организира съдържанието на всяка презентация, както и на практическите упражнения, които ще бъдат разгледани, проверява всички подготвени презентации, за да се увери, че материалите не се дублират, а също така помага при провеждането на семинара, ако е необходимо).

Представяне на участниците и обучителите

Встъпителната сесия се използва и за да се даде възможност на участниците да се представят, да представят своя национален и професионален опит и да илюстрират очакванията си за семинара. По този начин участниците ще свикнат да се обръщат към групата, което би трябвало да улесни активното им участие в следващите сесии, а също така ще се запознаят малко по-добре с профила на колегите си. Информирането на обучителите и участниците за това кои националности и професионални групи са представени в семинара може да бъде от голямо значение за дискусиите и предимство при осигуряването на ефективен обмен на информация и опит. Разкриването на опита, който имат участниците, и на очакванията им към обучението, може да помогне на ръководителя на семинара да адаптира по-добре програмата, за да отговори на специфичните нужди на участниците, като наблегне на определени аспекти, направи корекции във времето, отделено за различните подсесии, и т.н.

- Това може да се постигне, като се поканят участниците да зададат ключов въпрос, който очакват да бъде разгледан по време на семинара, или да посочат какво ги е накарало да кандидатстват за семинара.

Представяне на програмата на семинара

Семинарът трябва да включва в началото представяне на програмата, обхвата и целите. Следва да бъде посочен фокусът на всяка част и да бъде подчертан очакваният принос на участниците във всяка част от програмата. Важно е крайните ползватели да осъзнаят целта на всяка част от семинара, както и развитието на програмата, за да бъдат по-добре подготвени да следят дискусиите и за да не пропуснат възможността да повдигнат въпроси или да изяснят възникнали неясноти.

Представяне на учебния материал

Встъпителната сесия е също така възможност да се представят материалите, включени в пакета на потребителя, и да се обясни тяхната функция, така че крайните ползватели да могат да ги използват по време на семинара. Трябва да се очертае съдържанието на електронната документация (всички свързани правни текстове, връзки към онлайн източници, предложени решения на казусите и т.н.) и да се дадат обяснения за документите, които ще бъдат предоставени на участниците на хартиен носител за справка по време на семинара (напр. презентациите и конспектите на обучителите, основните правни текстове, казусите за упражненията на семинара, списъка на участниците, инструментите за оценка на семинара и т.н.).

Представяне на организационните аспекти на семинара

Освен това ще бъдат представени всички логистични аспекти на семинара. Ще бъдат посочени местата, които ще се използват по време на семинара за различните сесии, упражненията и почивките за обяд и кафе, ще бъде представена възможността за използване на компютри, Wi-Fi, библиотека, работна станция и т.н., както и информация за организираните обеда и вечери. Тук е важно да се гарантира, че крайните потребители са запознати с всички мерки, предприети за улесняване на тяхното участие в семинара, както и със значението на съвместните дейности, които позволяват по-неформално взаимодействие между обучителите и другите участници, и че те ще могат да се възползват от тях.

Методология

Докато участниците са в пленарен съста, всеки е поканен да се представи. Програмата на семинара ще бъде представена от ръководителя на обучението на семинара.

След като приветстваме участниците и обучителите на семинара, следва да им дадем възможност да се представят и да изразят очакванията си по отношение на семинара. Това ще подобри атмосферата на семинара от самото начало, което е ключов елемент за неговия успех. По-вероятно е участниците да бъдат активни по време на събитието, ако познават своите колеги.

Освен това ще бъдат представени планът и основните цели на семинара. Това въведение ще съдържа информация както за програмата, така и за логистиката (напр. кои зали ще бъдат на разположение на участниците по време на семинара, библиотека, наличие на компютри и Wi-Fi, кафе-паузи и хранене, вечерна програма). Ръководителят на семинара може да предложи и упражнение за разчупване на леда.

Продължителност

Времето, отделено за встъпителната сесия, ще зависи от броя на участниците в семинара. Като се има предвид, че в идеалния случай обучението трябва да включва 20-30 участници, откриващата сесия трябва да продължи около 30 минути, за да се осигури достатъчно време за представяне на всички обучители и участници и за предоставяне на цялата необходима информация за събитието.

Документация

Необходими материали (които ще бъдат предоставени на хартиен носител по време на подсесията):

01	Окончателен вариант на програмата на семинара
02	Списък на обучителите
03	Автобиографии на обучителите
04	Списък на участниците

Ръководителят на обучението трябва да представи целия потребителски пакет в този модул, включително електронната документация, за да информира участниците за всички различни функции на пакета.

Профил на обучителя

Встъпителната сесия ще се проведе в основната семинарна зала и ще бъде координирана от ръководителя на обучението, лицето, което отговаря за съгласуваното управление на семинара, или от съветника по съдебно обучение. Допълнителна полза би имало от възлагането на ролята на "ръководител на семинара" на лицето, което отговаря за организацията на семинара. То би било най-подходящо да представи структурата и основните цели на програмата, след като е взело всички свързани с нея решения и е дало приоритет на определени характеристики на обучението пред други.

Раздел 1: Въведение в рамката на политиките на ЕС за чист въздух

Кратко описание на съдържанието и основните цели

Основната цел на тази презентация е да направи цялостен преглед на различните правни инструменти относно качеството на въздуха в правната система на ЕС. Акцентът е поставен върху Директивата за качеството на въздуха, но тя ще бъде разгледана подробно в следващата част. Презентацията започва с преглед на Европейската зелена сделка и амбицията за нулево замърсяване, като контекстуализира политиките за чист въздух. След това накратко са обяснени конкретните законодателни актове на ЕС за чист въздух: Директивите за качеството на атмосферния въздух и Директивата за националните ангажименти за намаляване на емисиите. Разделът завършва с "проверка на годността" и ревизии на тези политики за чист въздух, както и с прогноза за следващите етапи, които трябва да бъдат постигнати.

Специфични точки за обучение

- Европейската зелена сделка и нейната амбиция за нулево замърсяване
- Преглед на законодателството на ЕС за чист въздух:
 - Директиви за качеството на атмосферния въздух
 - Директива за националните ангажименти за намаляване на емисиите
- Проверка на годността на директивите за качеството на атмосферния въздух
- Преразглеждане на директивите за качеството на атмосферния въздух

Методология

Този раздел трябва да се проведе като лекция, изнесена онлайн или пристъпствено, като се насърчават въпросите и дискусиите.

Времева рамка

Времето, отделено за тази част, трябва да бъде приблизително 45 минути, но трябва да се организира така, че да остане време за въпроси и дискусии.

Документация

Необходими материали (които ще бъдат предоставени на хартиен носител по време на подсесията):

01	Презентация на PowerPoint: "Въведение в политиката на ЕС за чист въздух"
02	Европейска зелена сделка

03	Директива 2008/50/ЕО относно качеството на атмосферния въздух и за по-чист въздух за Европа, изменена с Директива (ЕС) 2015/1480 на Комисията.
04	Директива 2004/107/ЕО относно съдържанието на арсен, кадмий, живак, никел и полициклични ароматни въглеводороди в атмосферния въздух, изменена с Регламент (ЕО) № 219/2009 и Директива (ЕС) 2015/1480 на Комисията
05	Директива за националните ангажменти за намаляване на емисиите (Директива (ЕС) 2016/2284 за намаляване на националните емисии на някои атмосферни замърсители, за изменение на Директива 2003/35/ЕО и за отмяна на Директива 2001/81/ЕО

Профил на учителя

Идеалният лектор би бил представител на Европейската комисия с опит в тази област.

Раздел 2: Директива за качеството на въздуха (ДКВ)

Кратко описание на съдържанието и основните цели

Основната цел на тази презентация е да предостави задълбочено разбиране на Директивата за качеството на въздуха (ДКВ), нейния генезис и развитие, основни цели, ключови характеристики и връзки с друго законодателство на ЕС. По този начин презентацията представя основния механизъм, историческите етапи и контекста на съответното законодателство на ЕС и посочва някои значими проблеми, като например мониторинга и граничните/целевите стойности.

Специфични точки за обучение

- Различни правни подходи на ЕС към качеството на въздуха
- Основен механизъм на ДКВ
- Исторически етапи и контекст на опазването на качеството на въздуха в ЕС
- Законодателство на ЕС относно качеството на въздуха
- Преглед на пределно допустимите стойности за опазване на човешкото здраве (член 13 и приложение XI към Директивата за качеството на атмосферния въздух)
- Избрани въпроси
 - Мониторинг на качеството на въздуха
 - Гранични стойности
 - Целеви стойности
 - Качество на въздуха и разрешаване на проекти
- Съдебна практика

Методология

Този раздел трябва да се проведе като лекция, изнесена онлайн или лично. Обхватът на този модул не е голям, но може да бъде доста объркващ за съдиите без опит в тази област, особено предвид кратката продължителност на модула. Поради това лекторът следва да се съсредоточи повече върху принципите и връзката между различните разпоредби, вместо да чете части от разпоредбите на ЕС дума по дума. Препоръчително е да попитате аудиторията дали слайдовете са разбрани правилно и да оставите известно време дори по време на презентацията за въпроси и забележки от страна на аудиторията. Също така се препоръчва съдебната практика да бъде представена ясно, така че аудиторията да разбере как да прилага основните характеристики, особено съответните проблеми.

Времева рамка

Времето, отделено за тази част, трябва да бъде приблизително 60 минути, като се остави време за въпроси и коментари от страна на участниците.

Документация

Необходими материали (които ще бъдат предоставени на хартиен носител по време на подсесията):

01	Презентация на PowerPoint: "Общ преглед на Директивата за качеството на въздуха"
02	Директива 2008/50/ЕО относно качеството на атмосферния въздух

Допълнителни материали (да бъдат включени в електронната документация - USB памет):

	Законодателство и документи на ЕС
01	Директива 2010/75 относно емисиите от промишлеността
02	Директива 2011/92 относно оценката на въздействието върху околната среда
03	Директива 80/779/ЕИО относно пределно допустимите стойности и препоръчителните стойности за качеството на въздуха по отношение на серния диоксид и суспендираните частици
04	Директива 82/884/ЕИО относно пределно допустимите стойности за олово във въздуха
05	Директива 85/203/ЕИО относно стандартите за качество на въздуха по отношение на азотния диоксид
06	Директива 96/62/ЕО относно оценката и управлението на качеството на атмосферния въздух
07	Директива 1999/30/ЕО относно пределно допустимите стойности за серен диоксид, азотен диоксид и азотни оксиди, прахови частици и олово в атмосферния въздух
08	Директива 2000/69/ЕО относно пределно допустимите стойности за бензен и въглероден оксид в атмосферния въздух
09	Директива 2002/3/ЕО относно озона в атмосферния въздух
10	Директива 2004/107/ЕО относно арсен, кадмий, живак, никел и полициклични ароматни въглеводороди в атмосферния въздух
11	Директива 2008/50/ЕО относно качеството на атмосферния въздух и за по-чист въздух консолидира повечето директиви
12	Директива (ЕС) 2015/1480 на Комисията за изменение на няколко приложения към директиви 2004/107/ЕО и 2008/50/ЕО на Европейския парламент и на Съвета за определяне на правилата относно референтните методи,

	валидирането на данните и местоположението на пунктовете за вземане на проби за оценка на качеството на атмосферния въздух
13	Наредба № 715/2007 за типово одобрение на моторни превозни средства по отношение на емисиите от леки пътнически и търговски превозни средства
14	Директива (ЕС) 2016/2284 за намаляване на националните емисии на някои атмосферни замърсители
15	Директива 2001/42 относно стратегическата екологична оценка (планове и програми)
	Съдебна практика
16	C-375/21 - Sdruzhenie "Za Zemiata - Dostap Do Pravosadie" и др.
17	Дело Stichting Natuur en Milieu и други (C-165/09 до C-167/09)
18	C-177 - 179/19 P
19	T-339/16, T-352/16 и T-391/16, EU:T:2018:927
20	C-635/18, EU:C:2021:437
21	C-404/13, EU:C:2014:2382, дело ClientEarth
22	C-237/07, EU:C:2008:447, дело Janacek
23	C-723/17, EU:C:2019:533, дело Craeynest
24	C-174/21 - COM срещу България
25	C-635/18, EU:C:2021:437, COM/Германия
26	C-664/18, EU:C:2021:171, COM/UK
27	C-637/18, EU:C:2021:92, COM/Унгария
28	C-644/18, EU:C:2020:895, голям състав, COM/Италия
29	C-638/18, EU:C:2020:334, COM/Румъния
30	C-636/18, EU:C:2019:900, COM/Франция
31	C-336/16, EU:C:2018:94, COM/Полша
32	C-488/15, EU:C:2017:267, COM/България
33	C-68/11, EU:C:2012:815, COM/Италия

34	C-34/11, EU:C:2012:712, COM/Португалия
35	C-479/10, EU:C:2011:287, COM/Швеция

Профил на учителя

Идеалният лектор би бил експерт с познания в областта на практическото прилагане на директивата и съответната съдебна практика на Съда на ЕС, който е от съдебната система или от академичните среди.

Раздел 3: Директива за националните тавани на емисиите (ДНТЕ)

Кратко описание на съдържанието и основните цели

Целта на този модул е да осигури задълбочено разбиране на Директивата за националните тавани на емисиите (ДНТЕ), нейното приемане и преразглеждане, основните цели и характеристики, ангажиментите за 2020 г. и 2030 г. и свързаните с тях програми. Презентацията започва с историческо представяне на приемането на директивата и установяване на важните етапи, свързани с нея. След това са представени някои данни и как са се развивали събитията до и след 2010 г., като по този начин е представено и преразглеждането на ДНТЕ. Накрая презентацията обяснява целите за 2030 г. и националните програми за контрол на замърсяването на въздуха, като в идеалния случай представя и относимата съдебна практика.

Специфични точки за обучение

- Приемане и преразглеждане на Директивата за НТЕ
 - Основни цели и ключови характеристики
- Ангажименти за 2020 и 2030 г.
- Национални програми за контрол на замърсяването на въздуха
- Съдебна практика на Съда на ЕС, свързана с Директивата за НТЕ

Методология

Този раздел трябва да се проведе като лекция, изнесена онлайн или присъствено. Някои концептуални аспекти могат да бъдат малко объркващи, затова трябва да се даде време за въпроси и дискусии дори по време на презентацията, както и да се разяснят някои практически приложения.

Продължителност

Продължителността на тази сесия трябва да бъде 30 минути.

Документация (вж. общия списък с материали)

Необходими материали (които ще бъдат предоставени на хартиен носител по време на подсесията):

01	Презентация на PowerPoint "Директивата за националните тавани на емисиите (ДНТЕ)
-----------	--

Допълнителни материали (да бъдат включени в електронната документация - USB памет):

	Законодателство и документи на ЕС / Международни документи
01	Директива за ОВОС (85/337/ЕИО, изменена с Директива 97/11/ЕО на Съвета и Директива 2003/35/ЕО)

02	Директива за съдържанието на сяра в горивата (1999/32/ЕО)
03	Директива LCP (2001/80/ЕО, Директива за ограничаване на емисиите на определени замърсители във въздуха от големи горивни инсталации)
04	Директива за опазване на дивите птици (79/409/ЕИО)
05	Протокол от Киото
06	Директива IPPC (96/61/ЕО)
07	Директива за емисиите от промишлеността (2010/75/ЕС)
08	Директива за CEO (2001/42/ЕО)
09	Директива за екологичната отговорност (2004/35/ЕО)
10	Директива (ЕС) 2016/2284 за намаляване на националните емисии на някои атмосферни замърсители, за изменение на Директива 2003/35/ЕО и за отмяна на Директива 2001/81/ЕО
11	Протокол от Гьотеборг от 1999 г. за намаляване на подкиселяването, еутрофикацията и приземния озон
	Съдебна практика
12	CJEU, C-273/08 - COM/LU
13	СЕС, съединени дела C-165-167/09 <i>Stichting Natuur en Milieu</i>
14	CJEU, C-128/17 - <i>PL/Парл и Конс</i>

Профил на учителя

Идеалният лектор би бил експерт с познания в областта на практическото прилагане на директивата и относимата съдебна практика на Съда на ЕС, който е от съдебната система, академичните среди или от националната администрация.

Раздел 4: Правна рамка за качеството на въздуха в националното законодателство

Кратко описание на съдържанието и основните цели

Основната цел на тази презентация е да даде представа за националното законодателство по отношение на качеството на въздуха, като позволи да се разбере транспонирането на законодателството на ЕС за качеството на въздуха и как то е взаимосвързано. По този начин тя обхваща различните национални законодателства, свързани с качеството на въздуха. След това се обяснява как националните разпоредби са транспонирани директивите на ЕС и как на практика си взаимодействат законодателството на ЕС и националното законодателство.

Специфични точки за обучение

- Основни характеристики на националното законодателство по отношение на качеството на въздуха
- Национално транспониране на законодателството на ЕС за качеството на въздуха
- Национална съдебна практика по отношение на законодателството за качеството на въздуха
- Предизвикателства, свързани с прилагането и изпълнението

Методология

Този раздел трябва да се проведе като лекция, онлайн или присъствено, като се насърчават въпросите и дискусиите.

Времева рамка

Времето, отделено за тази част, е приблизително 70 минути.

Документация

Необходими материали (които ще бъдат предоставени на хартиен носител по време на подсесията):

01	Презентация на PowerPoint: "Законодателство за качеството на въздуха в националното законодателство"
----	--

Допълнителни материали (да бъдат включени в електронната документация - USB памет):

	Законодателство и документи на ЕС / Международни документи
	Да се добави в зависимост от националния контекст

Профил на учителя

Идеалният лектор би бил универститетски преподавател или национален практик с опит в тази област.

Раздел 5: Приемане на план за качеството на въздуха съгласно член 23 от ДКВ

Кратко описание на съдържанието и основните цели

Целта на тази презентация е да предостави задълбочено разбиране на приемането на план за качеството на въздуха съгласно член 23 от Директивата за качеството на въздуха. Затова тя започва с подробно обяснение на разпоредбите по този член и следва описание на това какво представлява планът за качество на въздуха и какво трябва да съдържа той. Презентацията представя и съображения относно пропорционалността и прилагането на плановете за качество на въздуха. Накрая, презентацията обяснява връзката между качеството на въздуха и разрешаването на проекти, като анализира въпроси като промишлените емисии и оценката на въздействието. В презентацията са дадени примери от съдебната практика.

Специфични точки за обучение

- Член 23 от Директивата за качеството на въздуха (ДКВ)
- Целесъобразност и пропорционалност на плановете за качеството на въздуха
- Прилагане на плановете за качеството на въздуха и изпълнение на национално равнище
- Координиране и сравняване на някои плановете съгласно законодателството на ЕС в областта на околната среда
- Качество на въздуха и разрешаване на проекти
- Сходства и разлики в сравнение с други "планове", изисквани от законодателството на ЕС в областта на околната среда (напр. Директивата за шума в околната среда и Рамковата директива за отпадъците)

Методология

Този раздел трябва да се проведе като лекция, за предпочитане с много практически примери. Лекторът трябва да се подготви да отговаря на въпроси и коментари още по време на презентацията поради естеството на съдържанието.

Времева рамка

Времето, отделено за тази част, трябва да бъде приблизително 60 минути, включително времето за въпроси и отговори.

Документация

Необходими материали (които ще бъдат предоставени на хартиен носител по време на подсесията):

01	Презентация на PowerPoint: "Приемане на план за качество на въздуха съгласно член 23 от ДКВ"
-----------	--

02	Директива за качеството на въздуха
-----------	------------------------------------

Допълнителни материали (да бъдат включени в електронната документация - USB памет):

	Законодателство и документи на ЕС
01	Договор за функционирането на Европейския съюз
02	Директива 2001/81/ЕО - Директива НТЕ
03	Директива 2002/49/ЕО - Директива относно оценката и управлението на шума в околната среда
04	Директива 2000/60 - Рамкова директива за водите
05	Директива 92/43 - Директива за местообитанията
06	Директива 91/676 - Директива за нитратите
07	Директива 2008/98 - Директива за отпадъците
08	Директива 2010/75 - Директива за емисиите от промишлеността
09	Директива 2011/92 - Директива за оценка на въздействието върху околната среда
	Съдебна практика
10	<i>Дело Janesek</i> (C-237/07, EU:C:2008:447)
11	<i>Дело Client Earth</i> (C-404/13, EU:C:2014:2382)
12	<i>СОМ/България</i> (PM10, C-488/15, EU:C:2017:267)
13	<i>СОМ/Полша</i> (PM10, C-336/16, EU:C:2018:94)
14	<i>СОМ/Франция</i> (NO2, C-636/18, EU:C:2019:900)
15	<i>СОМ/Румъния</i> (PM10, C-638/18, EU:C:2020:334)
16	<i>СОМ/Италия</i> (PM10, C-644/18, EU:C:2020:895, голям състав)
17	<i>СОМ/Унгария</i> (PM10, C-637/18, EU:C:2021:92)
18	<i>СОМ/Обединеното кралство</i> (NO2, C-664/18, EU:C:2021:171)
19	<i>СОМ/Германия</i> (NO2, C-635/18, EU:C:2021:437)
20	C-320/03, EU:C:2005:684

21	C-28/09, EU:C:2011:854
22	<i>Дело Stichting Natuur en Milieu и други</i> (C-165/09 до C-167/09, EU:C:2011:348)
23	<i>Дело Sdruzhenie "Za Zemiata - Dostap Do Pravosadie" и други</i> (C-375/21)

Профил на учителя

Идеалният лектор би бил университетски преподавател или практик със съответните познания и/или опит в разработването или прилагането на планове за качество на въздуха.

Раздел 6: Разглеждане на казус за основните разпоредби на Директивата за качеството на въздуха (ДКВ)

Кратко описание на съдържанието и основните цели

В този раздел ще бъде представен казус. Това е измислен казус, който ще помогне на участниците да разберат и обсъдят различни аспекти на планирането на качеството на въздуха. В описания случай една измислена държава основава своя план за качеството на въздуха на данни, събрани в равномерно разпределени зони за оценка, но в една от които се намира столицата - следователно има няколко особености по отношение на гъстотата на населението и промишлеността. По този начин участниците трябва да анализират казуса въз основа на Директивата за качеството на въздуха, като обсъдят основно задълженията на държавата, условията, елементите и т.н. От тях се изисква също така да разсъждават за: i) собствените си държави-членки, особено по отношение на това кой орган би бил задължен да изготви план за качеството на въздуха; ii) как биха взели решение по описан съдебен иск, предявен от местен екоактивист.

Специфични точки за учене/въпроси, повдигнати във връзка с разглеждането на казуса

- Елементи, условия и други основни характеристики на Директивата за качеството на въздуха
- Зони за оценка
- Задължения на държавите
- Достъп до правосъдие по въпроси, свързани с качеството на въздуха

Методология

Обучителят ще представи казуса, като изтъкне основните му фактически характеристики. След уводната презентация участниците ще бъдат разделени на групи от по 6-8 души. Групите ще обсъдят казуса въз основа на правото на ЕС и националното (процесуално) право. След обсъждането в групите участниците ще се върнат в пленарен състав. Всяка група ще има докладчик, който ще обясни резултатите от дискусията, обучителят ще коментира констатациите им, а групата ще има възможност за допълнителни дискусии.

Времева рамка

Представянето на казуса трябва да отнеме 15 минути; след това участниците ще се разделят на групи. Обсъждането на казуса ще отнеме 45 минути, а последващата дискусия в пленарен състав, включително обобщаването, ще отнеме още 30 минути.

Документация

Необходими материали (които ще бъдат предоставени на хартиен носител по време на подсесията):

01	Разглеждане на казус
-----------	----------------------

Профил на учителя

Обучението на съдиите по темата може да бъде по-успешно, когато се провежда от колега със същия професионален опит ("говорещ на един и същи език"). Следователно идеалният лектор може да бъде съдия с опит в административното правосъдие или опитен преподавател по екологично право.

Раздел 7: Достъп до правосъдие в рамките на ЕС по дела, свързани с качеството на въздуха

Кратко описание на съдържанието и основните цели

Основната цел на тази презентация е да се повиши осведомеността относно Орхуските/европейскоправните аспекти, свързани с достъпа до правосъдие, по-специално по отношение на качеството на въздуха. След това се представят съответните аспекти на Орхуската конвенция, рамката на ЕКПЧ и други свързани законодателни актове и политики. Подходът на презентацията е много практичен, като се представя разнообразна съдебна практика от Съда на ЕС. Целта е също така да се даде възможност на аудиторията да участва активно и да обмени опит в тази област. По този начин се обсъждат водещи решения на СЕС и тенденции - като съдебния контрол на национално ниво.

Специфични точки за обучение

- Орхуска конвенция
- Известие на Комисията относно достъпа до правосъдие по въпросите на околната среда
- Locus standi:
 - Основни принципи
 - Съдебна практика на Съда на ЕС
- Интензивност на съдебния контрол върху съдържанието на планове за качество на въздуха
- Адекватни и ефективни средства за защита
 - Основни принципи
 - Съдебна практика на Съда на ЕС
- Задължения на националните съдилища по делото
 - Тълкуване
 - Ефективност
 - Преюдициално запитване

Методология

Този модул трябва да се проведе като лекция, изнесена онлайн или присъствено. Дискусиите и въпросите трябва да бъдат стимулирани в максимална степен.

Времева рамка

Времето, отделено за този модул, ще бъде приблизително 130 минути и трябва да включва известно време за дискусия с участниците, както и за 10-минутна почивка.

Документация

Необходими материали (които ще бъдат предоставени на хартиен носител по време на подсесията):

01	Презентация на PowerPoint: "Достъп до правосъдие в рамките на ЕС по дела, свързани с качеството на въздуха (части I и II)"
02	Орхуска конвенция
03	Известие на Комисията относно достъпа до правосъдие по въпроси на околната среда C(2017)2616 final

Допълнителни материали (да бъдат включени в електронната документация - USB памет):

	Законодателство и документи на ЕС
01	Директива за оценка на въздействието върху околната среда (2011/92/EC)
02	Директива за емисиите от промишлеността (2010/75/EC)
03	Директива за екологичната отговорност (2004/35/EO)
04	Договор за функционирането на Европейския съюз
05	Директива за местообитанията
	Съдебна практика
06	Съд на ЕС, Apollo Tyres - Унгария (C-575/20)
07	Съд на ЕС, VÍTKOVICE STEEL - Чехия (C-524/20)
08	Съд на ЕС, Aurubis - Германия (C-271/20)
09	Съд на ЕС, Energieversorgungscenter Dresden-Wilschdorf - Германия (C-938/19)
10	СЕС, Съединени дела C-177/19 P до C-179/19 P - Allemagne - Ville de Paris и др. срещу Комисията
11	CJEU, Janeczek (C-237/07)
12	Съд на ЕС, ClientEarth (C-404/13)
13	CJEU, Folk (C-529/15)
14	Съд на ЕС, Protect Natur-, Arten- und Landschaftschutz Umweltorganisation (C-664/15)
15	Съд на ЕС, Land Nordrhein-Westfalen (C-535/18)

16	CEC, Wasserleitungsverband Nördliches Burgenland и други (C-197/18)
17	Съд на ЕС, Комисия/Германия (C-137/14)
18	CJEU, Stichting Varkens in Nood и други (C-826/18)
19	CJEU, Klohn (C-167/17)
20	Съд на ЕС, North East Pylon (C-470/16)
21	Съд на ЕС, East Sussex (C-71/14)
22	Съд на ЕС, Gruber (C-570/13)
23	Съд на ЕС, Mellor (C-75/08)
24	Съд на ЕС, Inter-Environnement Wallonie (C-41/11)
25	Съд на ЕС, Leth (C-420/11)
26	CEC, Vereniging Hoekschewaards Landschap (C-281/16)
27	CEC, съединени дела C-165/09, C-166/09 и C-167/09
28	CJEU, Craeynest и други (C-723/17)
29	Съд на ЕС, Комисия/Словения (C-365/10)
30	Съд на ЕС, Комисия/Швеция (C-479/10)
31	Съд на ЕС, Комисия/Португалия (C-34/11)
32	Съд на ЕС, Комисия/Румъния (C-638/18)
33	Съд на ЕС, Комисия/Италия (C-68/11)
34	Съд на ЕС, Комисия/България (C-488/15)
35	Съд на ЕС, Комисия/Полша (C-336/16)
36	Съд на ЕС, Deutsche Umwelthilfe (C-752/18)
37	CJEU, Lyckeskog (C-99/00)
38	Съд на ЕС, Cartesio (C-210/06)
39	Съд на ЕС, Consorzio Italian Management e Catania Multiservizi и Catania Multiservizi (C-561/19)
40	Съд на ЕС, Комисия/Франция (C-416/17)

41	CJEU, Standley (C-293/97)
42	Съд на ЕС, Eco-Emballages (съединени дела C-313/15 и C-530/15)
43	СЕС, Vereniging Hoekschewaards Landschap (C-281/16)
44	ЕСПЧ, Sporrong и Lönnroth срещу Швеция, 7152/75
45	ЕСПЧ, Taşkın и други срещу Турция, 46117/99
46	ЕСПЧ, Lopez Ostra срещу Испания (1994 г.)
47	ЕСПЧ, Guerra и други срещу Италия (1998 г.)
48	ЕСПЧ, Fadeyeva срещу Русия (2005 г.)
49	ЕСПЧ, Tătar срещу Румъния (2009 г.)
50	ЕСПЧ, Cordella и други срещу Италия (2019 г.)

Профил на учителя

Идеалният лектор би бил университетски преподавател или практик. Следва да се постави акцент върху това как практическите аспекти на съдебните процедури са от значение за адекватния достъп до правосъдие по въпроси, свързани с околната среда, и по-специално по отношение на качеството на въздуха.

Раздел 8: Правото на чист въздух пред националните съдилища - фокус върху конкретната държава членка

Кратко описание на съдържанието и основните цели

Общата цел на този раздел е да се разберат ключовите аспекти, свързани с достъпа до правосъдие по въпроси, свързани с качеството на въздуха на национално равнище. За тази цел се започва с обяснение на широко разпространеното превишаване на пределно допустимите стойности на замърсителите на въздуха и въздействието на замърсяването на въздуха върху здравето в Европа. Но най-вече подходът на презентацията е много практически, като се описват разнообразни национални случаи в конкретната държава членка, която се анализира на семинара, както и разбирането на основните проблеми, свързани с изпълнението на тези съдебни решения и с други пречки пред достъпа до правосъдие.

Специфични точки за обучение/въпроси, повдигнати във връзка с разглеждането на казус

- Правото на чист въздух пред националните съдилища:
 - *Правото на защита*
 - Процесуални пречки в националното право: примери за пречките пред достъпа до правосъдие
 - Комитет за спазване на Орхуската конвенция
 - Прилагане на законодателството в областта на качеството на въздуха
 - Съдебна практика на конкретната държава членка

Методология

Този модул трябва да се проведе като лекция, изнесена онлайн или присъствено. Дискусиите и въпросите трябва да бъдат стимулирани в максимална степен.

Времева рамка

Времето, отделено за тази част, ще бъде приблизително 45 минути и трябва да включва известно време за обсъждане с участниците.

Документация

Необходими материали (които ще бъдат предоставени на хартиен носител по време на подсесията):

01	Директива 2008/50/ЕО относно качеството на въздуха
-----------	---

Допълнителни материали (да бъдат включени в електронната документация - USB памет):

	Законодателство на ЕС и международно законодателство и документи
01	Съобщение АССС/С/2016/151
02	Съобщение АССС/С/2018/161
03	Харта на основните права
04	Орхуска конвенция
05	Европейска конвенция за правата на човека
	Национално законодателство и документи
	Трябва да се добави в зависимост от националния контекст
	Съдебна практика на СЕС
06	C-237/07 Janecsek
07	C-404/13 ClientEarth
08	C-723/17 Craeynest
09	C-68/11 Комисията/Италия
10	C-488/15 Комисията срещу България
11	C-336/16 Комисията срещу Полша
12	C-636/18 Комисия/Франция
13	C-638/18 Комисията/Румъния
14	C-644/18 Комисия/Италия (голям състав)
15	C-664/18 Комисия/Обединеното кралство
16	C-752/18 Deutsche Umwelthilfe
	Национална съдебна практика
	Трябва да се добави в зависимост от националния контекст

Профил на учителя

Идеалният лектор би бил университетски преподавател, юрист, практикуващ на национално ниво, или юрист от местна неправителствена организация.

Раздел 9: Разглеждане на казус относно достъпа до правосъдие за граждани и НПО в случаи, свързани с качеството на въздуха (ролева игра)

Кратко описание на съдържанието и основните цели

В тази част ще бъде представено разглеждане на казус. Това е измислен казус, който ще помогне на участниците да разберат и обсъдят различни аспекти на достъпа до правосъдие за граждани и НПО в случаи, свързани с качеството на въздуха. В описания казус измислен град е засегнат от постоянни и значителни проблеми със замърсяването на въздуха, а именно PM10 и PM2.5, като основният източник е битовото отопление, със значителен принос от личните превозни средства и от въглищната електроцентрала в близост до града. Участниците получават също така информация и данни за смъртните случаи, свързани със замърсяването на въздуха в региона, за Плана за качество на въздуха, приет от компетентния орган, и за някои от техните въздействия. Като се има предвид, че местна неправителствена организация, заедно с жител на един от най-замърсените райони на града, решават да се обърнат към Административния съд и да поискат преразглеждане на плана и въвеждане на спешни въпроси, участниците са приканени да разсъждават главно за: (i) активната легитимация на физически лица и неправителствени организации, когато не е предвидена в националното законодателство; (ii) изискванията за достъп до правосъдие; (iii) как може националният съд да анализира съдържанието на плановете за качеството на въздуха; (iv) гражданската наука.

Специфични точки за учене/въпроси, повдигнати във връзка с проучването на случай

- Достъп до правосъдие за граждани и НПО по дела, свързани с качеството на въздуха
- Очевидна несъвместимост между европейското право, Орхуската конвенция и националното право
- Процесуални аспекти на достъпа до правосъдие при дела, свързани с качеството на въздуха
- Ролята на съдилищата в плановете за качество на въздуха
- Гражданска наука

Методология

Обучителят ще представи случая, като изтъкне основните му фактически характеристики. След уводната презентация участниците ще бъдат разделени на групи от по 6-8 души. Групите ще обсъдят казуса въз основа на правото на ЕС и националното (процесуално) право. След обсъждането в групите участниците ще се върнат в основната зала. Всяка

група ще има докладчик, който ще обясни резултатите от дискусията, учителят ще коментира констатациите им, а групата ще има възможност за допълнителни дискусии.

Времева рамка

Представянето на казуса трябва да отнеме 15 минути; след това участниците ще се разделят на групи. Обсъждането на казуса ще отнеме 45 минути, а последващата дискусия в пълен състав, включително обобщаването, ще отнеме още 30 минути.

Документация

Необходими материали (които ще бъдат предоставени на хартиен носител по време на подсесията):

01	Казус
02	Решения на казуса

Профил на учителя

Обучението на съдиите по темата може да бъде по-успешно, когато се провежда от колега със същия професионален опит ("говорещ на един и същи език"). Ето защо идеалният лектор може да бъде съдия с опит в административното правосъдие или опитен преподавател по екологично право, или адвокат с опит в подобни дела. Като алтернатива, адвокат от неправителствена организация би могъл да бъде подходящ експерт.

Раздел 10: Каква е ролята на националния съдия в съдебните спорове за качеството на въздуха? – преюдициално запитване

Кратко описание на съдържанието и основните цели

Основната цел на този раздел е да се разберат ключовите аспекти, свързани с ролята на националния съдия при прилагането на европейското право в областта на околната среда, както и да се обясни значението на предварителното производство като инструмент за тази цел. За целта следва да се постави акцент върху анализа на това как националните съдии и прокурори ще тълкуват и прилагат правилно основните разпоредби на европейското законодателство за качеството на въздуха на национално равнище. Значителна част от този раздел е посветена на процедурата за преюдициално запитване, която заема съществено място в правния инструментариум на националните съдии в ЕС.

Специфични точки за обучение/въпроси, повдигнати във връзка с разглеждането на казус

- Ролята на националния съдия
- Преюдициално запитване
- Практически съвети
- Казус за качеството на въздуха

Методология

Този модул трябва да се проведе като лекция, онлайн или пристъпствено. Дискусиите и въпросите трябва да бъдат стимулирани в максимална степен.

Времева рамка

Времето, отделено за тази част, ще бъде приблизително 75 минути и трябва да включва известно време за обсъждане с участниците.

Документация

Необходими материали (които ще бъдат предоставени на хартиен носител по време на подсесията):

01	Директива 2008/50/ЕО относно качеството на въздуха
-----------	--

Допълнителни материали (да бъдат включени в електронната документация - USB памет):

	Законодателство и документи на ЕС
01	Директива за емисиите от промишлеността (2010/75/ЕС)

02	Известие на Комисията относно достъпа до правосъдие по въпроси на околната среда C(2017) 2616 final
03	Подобряване на достъпа до правосъдие по въпроси на околната среда в ЕС и неговите държави членки COM(2020) 643 окончателен
	Съдебна практика
04	СЕС, Комисия/Полша C-619/18
05	Съд на ЕС, Cartesio C-210/06
06	СЕС, Parfums Christian Dior C-337/95
07	CJEU, Foto-Frost 314/85
08	СЕС, Consorzio Italian Management C-561/19
09	CJEU, C-683/19
10	CJEU, C-375/21
11	CJEU, C-174/21

Профил на учителя

Идеалният лектор би бил съдия с опит по дела в областта на околната среда и в преюдициалните запитвания.

Раздел 11: Заключителна сесия - оценка на семинара

Кратко описание на съдържанието

По време на заключителната сесия на семинара ще бъдат направени заключения, а участниците ще бъдат поканени да оценят събитието.

Основни цели

Участниците ще предоставят обратна връзка за цялото събитие, предварителната информация, документацията на семинара, модула за електронно обучение и полезността на семинара за ежедневната им работа.

Специфични точки за обучение

- Обобщение на събитието
- Получаване на обратна връзка
- Използване на обратната връзка и оценките за подобряване на обучителния модул (за организаторите)

Методология

Участниците ще участват в сесията онлайн или пристъпствено. Преди да започне окончателното обсъждане и оценяване на събитието, всеки участник трябва вече да е попълнил формуляра за оценка. Ако е възможно, всички участници, т.е. включително лекторите и ръководителя на обучението и/или съветника по съдебно обучение на семинара, трябва да участват в тази заключителна сесия за оценка. Ръководителят на обучението на семинара следва да насърчи участниците да говорят открито за впечатленията си от семинара.

Времева рамка

Заключителната сесия трябва да отнеме около 20-30 минути.

Документация

Необходими материали (които ще бъдат предоставени на хартиен носител по време на подсесията):

01	Формуляр за оценка
----	--------------------

Профил на обучителя

Заклучителната сесия ще бъде ръководена от ръководителя на обучението и/или от съветника по съдебно обучение на семинара.

Приложение I: Образец на индикативна програма на семинара

ЗАКОНОДАТЕЛСТВО НА ЕС И БЪЛГАРИЯ ЗА КАЧЕСТВОТО НА ВЪЗДУХА И ПРАВОТО НА ЧИСТ ВЪЗДУХ

Фокус върху достъпа до правосъдие

Онлайн семинар за български съдии и
прокурори

Дата, час и място

Лектори и обучителни мениджъри

Основни теми

- Научно-технически аспект на замърсяването на въздуха
- Цели и основни елементи на Директивата за качеството на атмосферния въздух (AQD)
- Гранични и целеви стойности – чл. 13, ал. 1 и чл. 16 от Директивата
- Планове за качество на въздуха - чл.23(1) от Директивата
- Основни разпоредби на българския Закон за чистотата на атмосферния въздух
- Съдебни спорове за качеството на въздуха
- Достъп до правосъдие и дела за чистотата на въздуха в България
- Предизвикателства при прилагането на Закона за чистотата на атмосферния въздух в България
- Съответна съдебна практика на СЕС и българските съдилища
- Казуси по темите

Език

Организатор

Д а т а – Първа сесия

10:00 Регистрация и влизане в платформата

10:15 **Въведение и практическа информация**
Мениджър обучения

I. ВЪВЕДЕНИЕ В ТЕМАТА

10:30 **Въведение в рамката на политиките на ЕС за чист въздух**

- Преглед на дългосрочните цели на ЕС за качество на въздуха и основните политически и законодателни инструменти
- Проверка на пригодността на директивите за качеството на въздуха

Лектори

11:15 Пауза

II. ОБЩ ПРЕГЛЕД НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО ЗА КАЧЕСТВОТО НА ВЪЗДУХА: ЕВРОПЕЙСКО И БЪЛГАРСКО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

11:30 **Директива относно качеството на въздуха (AQD)**

- Създаване и развитие
- Основни цели и характеристики
- Преглед на пределно допустимите стойности за опазване на човешкото здраве (член 13, параграф 1 и приложение XI)

Лектори

12:30 Пауза

12:45 **Директива относно националните тавани за емисиите (NEC)**

- Приемане и актуализации
- Основни цели и характеристики
- ангажименти за намаляване на емисиите за пет основни замърсители на въздуха през 2020 и 2030 година
- Национални програми за контрол на замърсяването на въздуха (Доклад на Комисията 2020 г.)

Лектори

13:30 Край на първата сесия

Д а т а – Втора сесия

09:45 Влизане в платформата

10:00 **Въведение и практическа информация**
Мениджър обучения

II. ОБЩ ПРЕГЛЕД НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО ЗА КАЧЕСТВОТО НА ВЪЗДУХА: ЕВРОПЕЙСКО И БЪЛГАРСКО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО (продължение)

10:05 **Законодателство за качеството на въздуха в България**
Лектори

11:15 Пауза

III. СПЕЦИФИЧНИ ВЪПРОСИ, СВЪРЗАНИ С ДИРЕКТИВАТА ЗА КАЧЕСТВОТО НА ВЪЗДУХА

11:30 **Приемане на план за качество на въздуха съгласно член 23 от Директивата**

- Основни разпоредби
- Приложение на национално ниво
- Прилики и разлики в сравнение с други „планове“, изисквани от законодателството на ЕС за околната среда (т.е. Директива относно шума в околната среда и Рамкова директива за отпадъците)

Лектори

12:15 Пауза

Цел

Целта на този онлайн семинар, състоящ се от четири сесии, е да даде изчерпателен преглед на ключовите правни аспекти на законодателството на ЕС и България за качеството на въздуха. Акцент ще бъде поставен върху анализа на основните разпоредби, отнасящи се до пределните и целевите стойности за определени замърсители (PM2.5 и PM10), както и на плановете за качеството на въздуха. В допълнение към това ще бъдат разгледани въпроси, свързани с правото на чист въздух и достъпа до правосъдие по дела за качество на въздуха както на европейско, така и на българско ниво. Онлайн семинарът се стреми да улесни справянето с бъдещи национални съдебни производства като изяснява въпроси, свързани с прилагането на Директивата за качеството на въздуха и предизвикателствата пред ЕС и България, произлизащи от съдебни спорове за качеството на въздуха.

Кой очакваме да се включи в семинара?

Български съдии и прокурори, които се интересуват от екологично право

Интерактивен уебинар

Онлайн семинарът ще се проведе в собствената онлайн платформа за обучение на ERA. Ще можете да взаимодействате директно с нашите висококвалифицирани лектори и другите участници, да се разделите на работни групи и да работите съвместно по зададени казуси. Ще се възползваме максимално от наличните технически инструменти, за да предоставим интензивно и интерактивно обучение. Тъй като платформата работи на нашия собствен сървър, ще бъдат приложени най-високите настройки за сигурност, за да се гарантира, че можете да участвате безопасно във висококачествена онлайн среда за обучение

12:30 **Работа върху казус, свързан с основните разпоредби на Директивата за качеството на атмосферния въздух (AQD)**

- Въведение в казуса
- Работни групи
- Пленарна дискусия на резултатите

Л е к т о р и

14:00 **Край на втората сесия**

Л е к т о р и

Д а т а – Трета сесия

09:45 Влизане в платформата

10:00 **Въведение и практическа информация**

Мениджър обучения

IV. ДОСТЪП ДО ПРАВОСЪДИЕ ПО ВЪПРОСИ НА ОКОЛНАТА СРЕДА – ФОКУС ВЪРХУ ЗАМЪРСЯВАНЕТО НА ВЪЗДУХА

10:05 **Достъп до правосъдие в рамките на ЕС по дела, свързани с качеството на въздуха (Част I)**

- Орхуска конвенция
- Известие на Комисията относно достъпа до правосъдие по въпроси, свързани с околната среда
- Ситуацията: ключови принципи и съдебна практика на СЕС

Л е к т о р и

11:15 Пауза

11:30 **Достъп до правосъдие в рамките на ЕС по дела, свързани с качеството на въздуха (Част II)**

- Интензивност на съдебен контрол върху съдържанието на планове за качество на въздуха
- Адекватни и ефективни средства за правна защита: ключови принципи и съдебна практика на СЕС

Л е к т о р и

12:15 Пауза

12:30 **Правото на чист въздух пред националните съдилища – Случаят на България**

Л е к т о р и

14:00 **Край на третата сесия**

Д а т а – Четвърта сесия

09:45 Влизане в платформата

10:00 **Въведение и практическа информация**

Мениджър обучения

IV. ДОСТЪП ДО ПРАВОСЪДИЕ ПО ВЪПРОСИТЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА – ФОКУС ВЪРХУ ЗАМЪРСЯВАНЕТО НА ВЪЗДУХА (продължение)

10:05 **Казус относно достъпа до правосъдие за граждани и неправителствени организации в случаи, свързани с качеството на въздуха (упражнение за ролева игра)**

- Въведение в казуса
- Работни групи
- Пленарно обсъждане на резултатите

Л е к т о р и

11:30 Пауза

V. ПРИНУДИТЕЛНО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАЦИОНАЛНО НИВО

11:45 **Каква е ролята на националния съдия в съдебните спорове за качеството на въздуха? – Преюдициално запитване**

Л е к т о р и

13:00 **Оценка за семинара**

Л е к т о р и

13:30 **Мениджър обучения**

Приложение II: Основни материали, които да се съдържат в пакета за потребителя

ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО НА ЕС ЗА КАЧЕСТВОТО НА ВЪЗДУХА И ПРАВОТО НА ЧИСТ ВЪЗДУХ - С АКЦЕНТ ВЪРХУ ДОСТЪПА ДО ПРАВОСЪДИЕ

Предварителна документация (онлайн)

1. Договор за ЕС

Договор за Европейския съюз (консолидирана версия) 7 юни 2016 г., ОВ C202/01
Договор за функционирането на Европейския съюз (консолидирана версия), 7 юни 2016 г., ОВ C202/01.
Харта на основните права на Европейския съюз, (2016/С 202/02)
Разяснения във връзка с Хартата на основните права (ОВ С 303, 14.12.2007 г., стр. 17)

2. Законодателство за качеството на въздуха

I. Законодателство на ЕС
Директива 2008/50/ЕО (консолидирана версия) на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2008 г. относно качеството на атмосферния въздух и за по-чист въздух за Европа (Директива за качеството на въздуха)
Директива (ЕС) 2016/2284 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2016 г. за намаляване на националните емисии на някои атмосферни замърсители, за изменение на Директива 2003/35/ЕО и за отмяна на Директива 2001/81/ЕО (национални тавани на емисиите (НТЕ))

<u>Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. относно емисиите от промишлеността (комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването)</u>
<u>Директива (ЕС) 2019/1161 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 г. за изменение на Директива 2009/33/ЕО относно насърчаването на чисти и енергийно ефективни пътни превозни средства</u>
<u>Решение (ЕС) 2017/1757 на Съвета от 17 юли 2017 година за приемане от името на Европейския съюз на изменение на Протокола от 1999 г. към Конвенцията от 1979 г. за трансграничното замърсяване на въздуха на далечни разстояния за намаляване на подкиселяването, еутрофикацията и приземния озон</u>
<u>Директива (ЕС) 2016/802 на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2016 г. относно намаляването на съдържанието на сяра в някои течни горива</u>
<u>Директива (ЕС) 2015/2193 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 г. за ограничаване на емисиите на определени замърсители във въздуха от средни горивни инсталации</u>
<u>Директива 2009/126/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (консолидирана версия) от 21 октомври 2009 г. относно Етап II на улавяне на бензиновите пари при зареждане на моторни превозни средства на бензиностанции</u>
<u>Директива 2004/107/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 15 декември 2004 г. относно арсен, кадмий, живак, никел и полициклични ароматни въглеводороди в атмосферния въздух</u>
<u>Директива 2004/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. за ограничаване на емисиите на летливи органични съединения, дължащи се на употребата на органични разтворители в определени бои и лакове и продукти за преобоядисване на превозни средства, и за изменение на Директива 1999/13/ЕО</u>

Директива 2001/81/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2001 г. относно националните тавани за емисии на някои атмосферни замърсители

Директива 94/63/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (консолидирана версия) от 20 декември 1994 г. относно контрола на емисиите на летливи органични съединения (ЛОС), които се отделят при съхранението на бензин и разпределението му от терминали до бензиностанции

Решение за изпълнение (ЕС) 2015/2119 на Комисията от 20 ноември 2015 година за формулиране на заключения за най-добри налични техники (НДНТ) съгласно Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета за производството на панели на дървесна основа (нотифицирано под номер C(2015) 8062)

Решение за изпълнение 2014/738/ЕС на Комисията от 9 октомври 2014 година за формулиране на заключения за най-добри налични техники (НДНТ) съгласно Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета относно емисиите от промишлеността за рафинирането на минерални масла и газ (нотифицирано под номер C(2014) 7155)

Решение за изпълнение 2014/687/ЕС на Комисията от 26 септември 2014 година за формулиране на заключения за най-добри налични техники (НДНТ) съгласно Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета за производството на целулоза, хартия и картон (нотифицирано под номер C(2014) 6750)

Решение за изпълнение 2013/84/ЕС на Комисията от 11 февруари 2013 година за формулиране на заключения за най-добри налични техники (НДНТ) съгласно Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета относно емисиите от промишлеността при дъбене на кожи (нотифицирано под номер C(2013) 618)

<u>Решение за изпълнение 2012/119/ЕС на Комисията от 10 февруари 2012 година за определяне на правила относно насоките за събиране на данни и за изготвяне на референтни документи за НДНТ и за осигуряване на тяхното качество, посочени в Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета относно емисиите от промишлеността (нотифицирано под номер C(2012) 613)</u>
<u>Решение за изпълнение 2012/135/ЕС на Комисията от 28 февруари 2012 година за формулиране на заключения за най-добри налични техники (НДНТ) съгласно Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета относно емисиите от промишлеността при производството на желязо и стомана (нотифицирано под номер C(2012) 903)</u>
<u>РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ 2012/134/ЕС НА КОМИСИЯТА от 28 февруари 2012 година за формулиране на заключения за най-добри налични техники (НДНТ) съгласно Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета относно емисиите от промишлеността при производството на стъкло</u>
<u>Решение за изпълнение 2012/795/ЕС на Комисията от 12 декември 2012 година за определяне на вида, формата и честотата на информацията, която да се предоставя от държавите членки за целите на докладването за прилагането на Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета относно емисиите от промишлеността (нотифицирано под номер C(2012) 9181)</u>
II. Документи на ЕС (доклади, проучвания, насоки)
<u>Брифинг - Състояние на качеството на въздуха в Европа през 2021 г., 21 септември 2021 г.</u>
<u>Доклад на ЕАОС № 05/2021 Доклад за инвентаризация на емисиите на Европейския съюз за периода 1990-2019 г. съгласно Конвенцията на ИКЕ на ООН за трансграничното замърсяване на въздуха на далечни разстояния (Конвенция за въздуха), 26 август 2021 г.</u>

<u>Мониторинг на емисиите на CO2 от микробуси, 17 юни 2021 г.</u>
<u>Емисии на CO2 от нови леки автомобили, 23 юни 2021 г.</u>
<u>Качество на въздуха - преразглеждане на правилата на ЕС - Статус: 10 май 2021 г.</u>
<u>Встъпителна оценка на въздействието - преразглеждане на директивите за качеството на атмосферния въздух, 17 декември 2020 г.</u>
<u>Информационни листове за замърсяването на въздуха по държави 2020, 03 декември 2020 г.</u>
<u>Доклад на ЕАОС № 09/2020Качество на въздуха в Европа - доклад за 2020 г., 23 ноември 2020 г.</u>
<u>Доклад на Комисията до Европейския парламент и до Съвета относно напредъка в прилагането на Директива (ЕС) 2016/2284 за намаляване на националните емисии на някои атмосферни замърсители, COM(2020) 266 final</u>
<u>Европейска агенция по околна среда (ЕАОС), Докладване на състоянието на Директивата за националните ангажименти за намаляване на емисиите до 2020 г., Информационен бюлетин № 4/2020, юни 2020 г.</u>
<u>Европейска агенция по околна среда (ЕАОС), Оценка на качеството на въздуха чрез гражданска наука, Доклад № 19/2019, март 2020 г.</u>
<u>Работен документ на службите на Комисията, Проверка на пригодността на директивите за качеството на атмосферния въздух, Директива 2004/107/ЕО относно арсен, кадмий, живак, никел и полициклични ароматни въглеводороди в атмосферния въздух и Директива 2008/50 относно качеството на атмосферния въздух и за по-чист въздух за Европа, SWD(2019) 427 final, 28.11.2019 г.</u>
<u>Европейска агенция по околна среда (ЕАОС), Доклад за качеството на въздуха в Европа - 2019 г., № 10/2019, октомври 2019 г.</u>

Европейска агенция по околна среда (ЕАОС), Докладване на състоянието на Директивата за националните тавани за емисии (NEC) за 2019 г., № 2/2019, юни 2019 г.
Европейска агенция за околна среда (ЕАОС), Качеството на въздуха в градовете на Европа - преценка на предизвикателствата при изпълнението в градовете, Доклад № 24/2018, март 2019 г.
COM(2018) 446 final, Доклад на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите - Първа прогноза за чистотата на въздуха, 7 юни 2018 г.
COM(2018) 330 final, Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите - Европа, която защитава: Чист въздух за всички", 17 май 2018 г.
COM(2018) 188 final, Доклад на Комисията до Европейския парламент и до Съвета относно прилагането и спазването на стандартите за съдържание на сяра в корабните горива, определени в Директива (ЕС) 2016/802 относно намаляването на съдържанието на сяра в някои течни горива, Брюксел, 16 април 2019 г.
COM(2013) 918 final, Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Икономическия и социален комитет и Комитета на регионите, Програма за чист въздух за Европа, 18 декември 2013 г.
III. Съдебна практика на ЕС
Дело C-752/18, Решение на Съда (голям състав) от 19 декември 2019 г., Deutsche Umwelthilfe eV/Freistaat Bayern
Дело C-636/18, Решение на Съда (седми състав) от 24 октомври 2019 г., Европейска комисия/Френска република (не е достъпно на английски език)
Дело C-638/18, Решение на Съда от 30 април 2020 г., Комисия/Румъния (Dépassement des valeurs limites pour les PM10)

<u>Дело C-723/17, Решение на Съда (първи състав) от 26 юни 2019 г., Lies Craeynest и др. c/y Brussels Hoofdstedelijk Gewest и Brussels Instituut voor Milieubeheer</u>
<u>Дело C-336/16, Решение на Съда (трети състав) от 22 февруари 2018 г., Европейска комисия/Република Полша</u>
<u>Дело C-129/16, Решение на Съда (втори състав) от 13 юли 2017 г., Túrkevei Tejtermelő Kft. срещу Országos Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főfelügyelőség</u>
<u>Дело C-488/15, Решение на Съда (трети състав) от 5 април 2017 г., Европейска комисия/Република България</u>
<u>Дело C-304/15, Решение на Съда (седми състав) от 21 септември 2016 г., Европейска комисия/Обединено кралство Великобритания и Северна Ирландия</u>
<u>Дело C-137/14, Решение на Съда (втори състав) от 15 октомври 2015 г., Европейска комисия/Федерална република Германия</u>
<u>Дело C-404/13, Решение на Съда (втори състав) от 19 ноември 2014 г., The Queen, по жалба на ClientEarth срещу Secretary of State for the Environment, Food and Rural Affairs.</u>
<u>Дело C-68/11, Решение на Съда (първи състав) от 19 декември 2012 г., Европейска комисия/Италианска република</u>
<u>Дело C-34/11, Решение на Съда (първи състав) от 15 ноември 2012 г., Европейска комисия/Португалска република</u>
<u>Дело C-120/10, Решение на Съда (първи състав) от 8 септември 2011 г., European Air Transport SA/Collège d'Environnement de la Région de Bruxelles-Capitale и Région de Bruxelles-Capitale, преюдициално запитване: Conseil d'État - Белгия</u>

<u>Съединени дела C-165/09 до C-167/09, Решение на Съда (първи състав) от 26 май 2011 г., Stichting Natuur en Milieu и др. срещу College van Gedeputeerde Staten van Groningen (C-165/09) и College van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland (C-166/09 и C-167/09)</u>
<u>Дело C-479/10, Решение на Съда (пети състав) от 10 май 2011 г., Европейска комисия/Кралство Швеция</u>
<u>Дело C-365/10, Решение на Съда (трети състав) от 24 март 2011 г., Европейска комисия/Република Словения,</u>
<u>Дело C-28/09, Решение на Съда (голям състав) от 21 декември 2011 г., Европейска комисия/Република Австрия</u>
<u>Дело C-237/07, Решение на Съда (втори състав) от 25 юли 2008 г., Dieter Janecek/Freistaat Bayern.</u>
<u>Дело C-320/03, Решение на Съда (голям състав) от 15 ноември 2005 г., Комисия на Европейските общности срещу Република Австрия</u>
<u>Дело C-361/88, Решение на Съда от 30 май 1991 г., Комисия на Европейските общности срещу Федерална република Германия</u>
<u>Дело C-6/64, Решение на Съда от 15 юли 1964 г. Flaminio Costa срещу E.N.E.L.</u>
<u>Дело C-25/62, Решение на Съда от 15 юли 1963 г., Plaumann & Co. срещу Комисията на Европейската икономическа общност</u>

3. Достъп до правосъдие по въпроси на околната среда

I. Законодателство на ЕС и международно законодателство
<u>РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 1367/2006 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 6 септември 2006 година за прилагане на разпоредбите на Орхуската конвенция за достъп до информация, участие на обществеността в процеса на вземането на решения и достъп до правосъдие по въпроси на околната среда към институциите и органите на Общността</u>
<u>ДИРЕКТИВА 2003/4/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 28 януари 2003 година относно обществения достъп до информация за околната среда и за отмяна на Директива 90/313/ЕИО на Съвета</u>
<u>ДИРЕКТИВА 2003/35/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 26 май 2003 година за осигуряване на участието на обществеността при изготвянето на някои планове и програми, свързани с околната среда, и за изменение по отношение на участието на обществеността и достъпа до правосъдие на Директиви 85/337/ЕИО и 96/61/ЕО на Съвета</u>
<u>РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 1049/2001 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 30 май 2001 година относно публичния достъп до документи на Европейския парламент, на Съвета и на Комисията</u>
<u>Препоръка 2001/331/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 4 април 2001 г. за определяне на минимални критерии за екологични инспекции в държавите-членки</u>
<u>Конвенция за достъп до информация, участие на обществеността в процеса на вземане на решения и достъп до правосъдие по въпроси на околната среда (Орхуска конвенция), 25 юни 1998 г.</u>
II. Документи на ЕС и международни документи (доклади, проучвания, насоки)
<u>Европейска комисия, Ръководство за граждани за достъп до правосъдие по въпроси на околната среда, 28 септември 2018 г.</u>
<u>COM(2018) 10 final, Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на</u>

<u>регионите, "Действия на ЕС за подобряване на спазването на екологичните изисквания и управлението", 18 януари 2018 г.</u>
<u>Брифинг, Европейски парламент, Прилагане на Орхуската конвенция - достъп до правосъдие по въпроси на околната среда, октомври 2017 г.</u>
<u>C(2017) 2616 final, Съобщение на Комисията от 28 април 2017 г. - Известие на Комисията относно достъпа до правосъдие по въпроси на околната среда</u>
<u>Орхуска конвенция: Ръководство за прилагане, Икономическа комисия за Европа на ООН, 2014 г.</u>
<u>Peters, R.L., Snethlage, M., Van Gossum, H., Vancauwenberghe, G., Vandenbroucke, Veronika Mikos, Amor Torre-Marín, D., Vertriest, L., & Lammerant, J., "Активно разпространение на информация за околната среда във връзка с Директивата за птиците и Директивата за местообитанията: Заключителен доклад", септември 2014 г.</u>
<u>Да отстояваш правото си в Европа, Сравнително проучване на правната легитимация (Locus Standi) пред съдилищата на ЕС и държавите членки, Проучване на отдел "Политика", 2012 г.</u>

3. Съдебна практика на ЕС
<u>T-359/19, ARRÊT DU TRIBUNAL (deuxième chambre élargie) 15 septembre 2021, Daimler AG contre Commission européenne</u>
<u>СТАНОВИЩЕ НА ГЕНЕРАЛНИЯ АДВОКАТ ВОЕК, представено на 10 юни 2021 г.(1) Съединени дела C-177/19 P, C-178/19 P и C-179/19 P</u>
<u>C-635/18, ARRÊT DE LA COUR (септичен състав) 3 juin 2021, Европейска комисия срещу Федерална република Алемания</u>
<u>Дело C-664/18, РЕШЕНИЕ НА СЪДА (седми състав) от 4 март 2021 г., Европейска комисия срещу Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия</u>
<u>C-693/18, ARRÊT DE LA COUR (deuxième chambre) 17 décembre 2020</u>
<u>Дело C-644/18, РЕШЕНИЕ НА СЪДА (голям състав) от 10 ноември 2020 г., Европейска комисия/Италианска република</u>
<u>Дело C-535/18, Решение на Съда (първи състав) от 28 май 2020 г., IL и други/ Land Nordrhein-Westfalen</u>
<u>Решение от 15 март 2018 г., C-470/16 North East Pylon Pressure Campaign Limited и Maura Sheehy срещу An Bord Pleanála и др.</u>
<u>Дело C-664/15, Решение на Съда (втори състав) от 20 декември 2017 г., Protect Natur-, Arten- und Landschaftsschutz Umweltorganisation/ Bezirks-hauptmannschaft Gmünd</u>
<u>Решение от 19 октомври 2017 г., C-281/16 - Vereniging Hoekschewaards Landschap</u>
<u>Решение от 26 юли 2017 г., C-196/16 и C-197/2016, Commune di Corridonia, ECLI:EU:C:2017:589.</u>
<u>Дело C-60/15, Решение на Съда (пети състав) от 13 юли 2017 г., Saint-Gobain Glass Deutschland GmbH/Европейска комисия</u>
<u>Дело C-529/15 Решение на Съда (първи състав) от 1 юни 2017 г. Gert Folk</u>

<u>Дело C-673/13 P, Решение на Съда (пети състав), Европейска комисия/Stichting Greenpeace Nederland и Pesticide Action Network Europe (PAN Europe)</u>
<u>Дело C-243/15, Решение на Съда (голям състав) от 8 ноември 2016 г., Lesoochránárske zoskupenie VLK/Obvodný úrad Trenčín</u>
<u>C-137/14 Заключение на генералния адвокат Wathelet от 21 май 2015 г. Комисия/Германия. (FR)</u>
<u>C-570/13 Решение на Съда (пети състав) от 16 април 2015 г. Gruber.</u>
<u>C-71/14 Заключение на генералния адвокат Sharpston от 16 април 2015 г. Съвет на графство Източен Съсекс/Комисар по информацията.</u>
<u>C-329/13 Определение на Съда (девети състав) от 8 май 2014 г. Ferdinand Stefan/Bundesministerium für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft.</u>
<u>C-206/13 Решение на Съда (десети състав) от 6 март 2014 г. Siragusa/Regione Sicilia - Soprintendenza Beni Culturali e Ambientali di Palermo.</u>
<u>C-530/11 Решение на Съда (втори състав) от 13 февруари 2014 г. Комисия/Обединено кралство.</u>
<u>C-279/12 Решение на Съда (голям състав) от 19 декември 2013 г. Fish Legal, Emily Shirley срещу Комисаря по информацията, United Utilities, Yorkshire Water и Southern Water.</u>
<u>C-72/12, Решение на Съда (втори състав) от 7 ноември 2013 г., Gemeinde Altrip и др. срещу Land Rheinland-Pfalz</u>
<u>C-420/11 Решение на Съда (четвърти състав) от 14 март 2013 г. Leth/Republik Österreich и Land Niederösterreich.</u>
<u>C-416/10, Решение на Съда (голям състав) от 15 януари 2013 г., Jozef Križan и др. срещу Slovenská inspekcia životného prostredia.</u>
<u>T-62/12 Определение на Общия съд (шести състав) от 8 октомври 2012 г., ClientEarth/Съвет на Европейския съюз.</u>

<u>T-111/11 ClientEarth/Комисия.</u>
<u>C-135/11 P Решение на Съда (трети състав) от 21 юни 2012 г., IFAW Internationaler Tierschutz-Fonds gGmbH/Европейска комисия.</u>
<u>C-204/09, Решение на Съда (голям състав) от 14 февруари 2012 г., Flachglas Torgau GmbH/Бундесrepublika Германия.</u>
<u>C-71/10 Решение на Съда (трети състав) от 28 юли 2011 г. Office of Communications/Комисар по информацията.</u>
<u>T-233/09, Решение на Общия съд (трети състав) от 22 март 2011 г., Access Info Europe/Съвет на Европейския съюз.</u>
<u>C-240/09 Решение на Съда (голям състав) от 8 март 2011 г., Lesoochránárske zoskupenie VLK срещу Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky.</u>
<u>C-115/09, Решение на Съда (четвърти състав) от 12 май 2011 г., Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland, Landesverband Nordrhein-Westfalen eV/ Bezirksregierung Arnsberg.</u>
<u>T-362/08, Решение на Общия съд (осми състав) от 13 януари 2011 г., IFAW Internationaler Tierschutz-Fonds gGmbH/Европейска комисия</u>
<u>C-524/09, Решение на Съда (четвърти състав) от 22 декември 2010 г., Ville de Lyon/Caisse des dépôts et consignations.</u>
<u>C-266/09 Решение на Съда (четвърти състав) от 16 декември 2010 г., Stichting Natuur en Milieu и др. срещу College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden.</u>
<u>C-28/08 P Решение на Съда (голям състав) от 29 юни 2010 г., Европейска комисия/The Bavarian Lager Co. Ltd.</u>
<u>C-263/08 Решение на Съда (втори състав) от 15 октомври 2009 г. Djurgården-Lilla Värtans Miljöskyddsförening срещу Stockholms kommun genom dess marknämnd.</u>
<u>C-427/07 Решение на Съда (втори състав) от 16 юли 2009 г. Комисия/Ирландия.</u>

<u>T-121/05, Решение на Първоинстанционния съд (седми състав) от 11 март 2009 г., Vorax Europe Ltd/Комисия на Европейските общности.</u>
<u>T-166/05, Решение на Първоинстанционния съд (седми състав) от 11 март 2009 г., Vorax Europe Ltd/Комисия на Европейските общности.</u>
<u>C-552/07, Решение на Съда (четвърти състав) от 17 февруари 2009 г., Commune de Sausheim/Pierre Azelvandre.</u>
<u>C-39/05 P Решение на Съда (голям състав) от 1 юли 2008 г., Кралство Швеция и Maurizio Turco/Съвет на Европейския съюз</u>
<u>C-344/04 Решение на Съда (голям състав) от 10 януари 2006 г., The Queen, по жалба на International Air Transport Association и European Low Fares Airline Association срещу Department for Transport.</u>
<u>C-321/96 Решение на Съда (шести състав) от 17 юни 1998 г., Wilhelm Mecklenburg/Крайс Пинеберг - Der Landrat.</u>
<u>C-321/95 P Решение на Съда от 2 април 1998 г., Stichting Greenpeace Council (Greenpeace International) и други срещу Комисията на Европейските общности</u>
<u>T-219/95 Определение на председателя на Първоинстанционния съд от 22 декември 1995 г., Marie-Thérèse Danielsson, Pierre Largenteau и Edwin Наоа/Комисия на Европейските общности.</u>
<u>T-585/93 Определение на Първоинстанционния съд (първи състав) от 9 август 1995 г., Stichting Greenpeace Council (Greenpeace International) и други/Комисия на Европейските общности.</u>
<u>C-25/62 Решение на Съда от 15 юли 1963 г., Plaumann & Co. срещу Комисията на Европейската икономическа общност.</u>